

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΤΑΛΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΙΜΗ ΔΡ. 250

ΔΑΪΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 7

(ΣΤΟΑ ΠΑΠΠΟΥ)

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ: Θ. ΚΑΛΟΓΕΡΙΚΟΣ

ΔΟΛΙΑΝΗ

Ἐκ Βερροίας, ἐκκινουῦντες ἀπὸ τὴν πλατεῖαν τοῦ Ὁρολογίου, ἀναχωροῦμεν διὰ τὴν ὄρεινὴν περιφέρειαν τοῦ Σελίου. Μόλις φθάσωμεν εἰς τὴν διακλάδωσιν τῆς ὁδοῦ, ἧτις διχάζεται εἰς δύο, ἐξ ὧν ἡ μία ἄγει εἰς Κοζάνην μέσῳ Καστανιάς, πρὸς τὰς ἀριστερά, ἀκολουθοῦμεν τὴν πρὸς τὰ δεξιὰ διακλάδωσιν καὶ δι' ἡμιονικής ὁδοῦ, καλῶς διατηρουμένης, ἀρχίζομεν ἀνερχόμενοι

Μετὰ πορείαν ἀνηφορικὴν 3)4 τῆς ὥρας περίπου, συναντῶμεν μίαν βρύσιν, ἧτις παρέχει ἀφθονον καὶ διαυγῆς ὕδωρ.

Εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο ἡ ὁδὸς κάμπτεται πρὸς τ' ἀριστερά καὶ ἐξακολουθεῖ ἡ ἀνάβασις.

Ὀλίγον περαιτέρω ἡ ὁδὸς ἐξακολουθεῖ παραλλήλως, μὲ τὰς κλιτεῖς τῶν ὄροσειρῶν, κάτωθεν δὲ τῶν ποδῶν μας κυλᾷ ὀρητικὰ τὰ ὕδατά του ὁ παραπόταμος Γυφτοπόταμος.

Εἰς τὰ μέσα περίπου τῆς μεταξὺ Βερροίας καὶ Δόλιανης ὁδοῦ, ὑπάρχουν αἱ πηγαι τοῦ Γυφτοπόταμου.

Τὰς βουνοσειράς, τὰς ὁποίας διερχόμεθα, καλύπτουν δάση ἐκτεταμένα ἐκ θάμνων, δρυῶν, σχοίνων καὶ πρίνων.

Ἡμίσειαν ὥραν προτοῦ διακρίνωμεν τὸ χωρίον, διερχόμεθα τὸν ὀρητικώτατον ἐν καιρῷ χειμῶνος χεῖμαρρον Καρα - Ντερὲ καὶ ἀνερχόμεθα. Ἐξωθεν τοῦ χωρίου ὑπάρχει βρύσις μὲ κρυστάλλινον, εὐγενεστότατον ὕδωρ.

Μετὰ πέντε λεπτά εἰσερχόμεθα εἰς τὸ χωρίον ἐπὶ μαγευτικῆς θέσεως κείμενον καὶ ἔχον 120 περίπου οἰκίας λιθοκτίστους, διωρόφους.

ΠΑΘΕΥΣΜΟΣ

Ἡ Δόλιανη ἀριθμεῖ περὶ τοὺς 600 κατοίκους, ἅπαντας χριστιανούς ὀρθοδόξους, ὁμιλοῦντας τὴν ἑλληνικὴν καὶ ἐν μέρει τὸ Κουτσοβλαχικὸν ἰδίωμα

ΑΡΧΑΙ

Πρόεδρος Κοινότητος εἶνε ὁ κ. Γεώργιος Σολδάτος.

Γραμματεὺς τῆς Κοινότητος ὁ κ. Γεώργιος Α. Γαρόσης.

Κοινοτικὸς Σύμβουλος Νικόλαος Κερανίκας.

Ἡ Δόλιανη εἶνε ἔδρα ἀστενομικοῦ σταθμοῦ μὲ ἀστενομικὸν σταθμάροχον τὸν ἐνωμοτάροχον Νικόλαον Τσιτλιμπᾶκα.

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἡ Δόλιανη ἀριθμεῖ βίον μόλις 20 ἐτῶν. Ὑπῆρχεν ὅμως καὶ ἄλλοτε, κατὰ τὴν παράδοσιν, χωρίον ἐν τῇ αὐτῇ θέσει, ἔνθα τὸ σημερινόν, ὑπὸ τὸ ὄνομα Δόλιανη, καταστραφέν ἐπὶ Ἀλῆ Πασσᾷ τῶν Ἰωαννίνων, πλὴν τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Νικολάου, βυζαντινοῦ ρυθμοῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ ΚΑΠ.

Μία ἐκκλησία, τοῦ Ἁγίου Νικολάου, βυζαντινοῦ μεταγενεστέρου ρυθμοῦ.

Ἐν παρεκκλήσιον, τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

Ἱερεὺς Παπα-Ἀθανάσιος Ἰωάννου.

Ἐκκλησιαστικὸς ἐπίτροπος: Δημήτριος Ζάννας

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Ἐν πλήρες δημοτικὸν σχολεῖον πεντατάξιον μικτόν

Μαθηταὶ 100 ἀμφοτέρων τῶν φύλλων.

Διευθυντὴς, Ἰωάννης Δαλαμέτρας.

Διδάσκοντες: Δημήτριος Χιάντος, Στέριος Κυριαζῆς, Δέσποινα Μαχαιροῦ.

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ἡ συγκοινωνία, λόγῳ τοῦ ἀνωμάλου τοῦ δάφους καὶ τῆς ἐλλείψεως ὁδῶν ὀπωσδήποτε ἀποκατασκευασθέντων, εἶνε πλημμελεστάτη, δύναται δὲ νὰ εἴπη ὅτι οἱ κάτοικοι αὐτῶν τῶν μερῶν εἶναι σχεδὸν ἀπομονωμένοι.

Πρὸς ἀνατολὰς κεῖται ἡ Βέρροια, ἀπέχουσα 3 ὥρας, πρὸς Βορρᾶν δὲ τὸ Τσόρνοβον, ἀπέχουσα δύο ὥρας.

ΓΕΩΡΓΙΑ

Ἡ γεωργία εἰς τὴν Δόλιανην εἶνε ἀσήμαντη, λόγῳ τῆς ἐλλείψεως καλλιεργησίμων γαιῶν.

πάρχει ἐλαχίστη παραγωγή ἀραβοσίτου, κριθῆς καὶ σίτου, ὀλίγα καπνοφυτεῖται καὶ ὀλίγα ἀμπελοφυτεῖται

ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Τὸ πλεῖστον τῆς περιφερείας, λόγῳ τοῦ ὅτι ἀσχολοῦνται κυρίως εἰς τὴν κτηνοτροφίαν, ἣτις εἶνε ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένη εἰς πρόβατα, αἰγας καὶ ἀγελάδας, ἀποδημοῦσι κατὰ τὸν χειμῶνα εἰς πεδινὰ μέρη, ὁπόθεν ἐπανερόνται τὸ θέρος.

ΕΜΠΟΡΙΟΝ

Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται ἰδίως εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν μαλλίνων χωρικῶν ἐνδυμάτων (κάμπες, λόγῳ τοῦ ὕψους, εἰς τὸ ὁποῖον κεῖται ἐκτισμένον κες ἔχουν ἐξαιρετικὴν εἰδικότητα, κατασκευάζουσαι καὶ πωλοῦσαι κατὰ τὰς ἐμποροπανηγύρεις (παζάρια) τῆς ἐβδομάδος, αἵτινες λαμβάνουν χώραν εἰς τὴν Βέροϊαν.

Ἐντὸς τῆς Δόλιανης ὑπάρχει ἓν παντοπωλεῖον, τοῦ Κωνσταντίνου Καρανίκα, καὶ ἓν κafenεῖον τοῦ Στέρου Δ. Χιάντου.

Προμηθευταὶ δὲ, ἐμπορευόμενοι καὶ μεσάζοντες εἰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς εἰδῶν κτηνοτροφίας, εἶνε οἱ Γεώργιος Σαμπόλης, Νικόλαος Ναοῦμ καὶ Κωνστ. Καρανίκας.

ΓΕΝΙΚΑ

Τὸ κλίμα τῆς Δόλιανης εἶνε ὑγιεινότερον, λόγῳ τοῦ ὕψους, εἰς τὸ ὁποῖον κεῖται ἐκτισμένον τὸ χωρίον (780 μέτρα ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης).

Δυτικῶς τοῦ χωρίου ἀρκετὰ ἐκτεταμένον δάσος πυκνότερον ἐκ καστανεῶν, δρυῶν καὶ λοιπῶν δένδρων καὶ θάμνων, ἀποτελοῦντων ἓν σύνολον ἀγρίας μεγαλοπρεπείας, τέρον τὸν περιηγητὴν, σκορπίζον εἰς εὐρείαν περιφέρειαν τὴν ὑγίαν, τὸν ἀρωματώδη καθαρὸν ἀέρα καὶ προκαλοῦν τὰς βροχὰς.

Δυστυχῶς τὸ ρηθὲν δάσος ἐνοικιάσθη εἰς τινα Παναγιώτην Τέκον, ὅστις κατὰ τὸ θανδαλικότερον σύστημα πορέβη εἰς τὴν ὑλοτομίαν, ἀποκόπτον ἀπὸ τῆς ρίζης καὶ νεόφυτα κάτω τῶν 0,4^ο τοῦ μέτρου παρὰ τὰς διατάξεις περὶ ὑλοτομίας.

Οἱ κάτοικοι, οἵτινες μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας ἐπερποιοῦντο τὸ ρηθὲν δάσος, ἐξανέστησαν καὶ προέβησαν εἰς διαβήματα παρὰ τῶν Ὑ-

πουργείῳ, κατορθώσαντες τὴν μέχρι νεωτέρας διαταγῆς διακοπὴν τῆς ὑλοτομίας.

ΤΣΟΡΝΟΒΟΝ

Φυγόμεν ἀπὸ τὴν Δόλιανην καὶ μετὰ ταξείδιον μιᾶς ὥρας καὶ 3)4 δι' ἀτραποῦ περὶ ὁδὸς καὶ ἐλεεινῆς, ἡμιονικῶς, φθάνομεν εἰς τὸ γραφικώτατον χωρίον Τσόρνοβον, ἀποτελούμενον ἐξ 120 διωοφῶν οἰκιῶν, λιθοκτίστων. Οἱ κάτοικοι, ἀνερχόμενοι εἰς 750, ἀσχολοῦνται εἰς τὴν καλλιέργειαν δημοτικῶν ἐν γένει, πλὴν ἀραβοσίτου καὶ ἀμπέλων. Οἰνοπαραγωγή ἀρκετὰ καλῆ.

Ἐπίσης ἀσχολοῦνται καὶ εἰς τὴν κτηνοτροφίαν προβάτων, αἰγῶν καὶ βοῶν, ἣτις εἶνε ὁπωσδήποτε ἀνεπτυγμένη.

Τὸ Τσόρνοβον περιστοιχίζεται ἀπὸ ἀπέραντον δάσος ἐκ καστανεῶν, αἵτινες ἀποδίδουσιν ἀρκετὰ σημαντικὴν προσόδον.

Ἀξιοσημεῖωτο εἶνε ὅτι οἱ κάτοικοι διατηροῦν ἐπὶ τῶν κλημάτων νοπὰς σταφυλὰς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Τὸ Τσόρνοβον κατὰ τοὺς Μακεδονικοὺς ἀγῶνας ὑπῆρξεν ἓν ἀπὸ τὰ προπύργια τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἔδρασε δὲ παντοειδῶς καὶ πλείστας ὅσας ὑπηρεσίας προσέφερεν εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς διασώσεως τοῦ ἔθνισμοῦ μας ὑψηλὸν καὶ ἀπεγνωσμένον ἀγῶνα.

Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ εἰς αἷμα τὸ Τσόρνοβον κατέβαλε τὸν φόρον τοῦ ἔθνισμοῦ του. v7

Κατάλογον δὲ τῶν κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα ἀγωνισθέντων καὶ ἐνδόξως πεσόντων Τσορνοβριτῶν, θεωροῦμεν καθῆκον ἀπαραίτητον ν' ἀναφέρωμεν χάριν τῆς ἱστορίας.

Θωμᾶς Γ. Τζίμπουλας.

Νικόλαος Γ. Ζαφείρης, καὶ

Δημήτριος Περηφανόπουλος.

Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Τσονόρβου εἶνε ὁ Εὐθ. Ζιώγας.

Κοινοτικοὶ Σύμβουλοι οἱ Στέφανος Λιόλιος καὶ Γεώργιος Τζίμπουλας.

Ἐν Τσονόρβῳ ἔχει καταρτισθῆ γεωργικὸς